

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 fr. o. ó.
Félévre 5 „ 50 kr.
Évnyegyedre 3 „ „ „
Egy órára 1 „ „ „

Szerkesztői szállás:

belső tordantozza 122. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:
öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. helygédj.
Hirdetések felvételnek:
Bécsben: Oppell Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasenstain és Voglornál (Neuer Markt 11 szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)
Nyilttéri cikkek
sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez csimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY“

1870. nov.—dec. folyamára.

Hogy t. olvasóink a nagy fontosságú harczi eseményekről rögtön és pontosan értesülhessenek, minden nevezetesebb eseményről **eredeti távsürgönyöket közlendünk.** A lap megjelenése közben érkezett távsürgönyöket külön adjuk ki. A más lapok által hozott táviratokat a „Legujabb“ rovatban találják fel t. olvasóink; ha a pesti táviratokkal érkeznek nevezetesebb hírek, ezeket a „K. Közlöny“ rendkívüli mellékleteként, a pesti lapok megérkezése után pár órával, külön lenyomatban hordatjuk szét.

A Szerkesztőség.

Előfizetési-díj:

nov.—decemberi 2 hónapra 2 frt., egy órára 1 ft. o. ó.

Az előfizetési pénzek posta-utalvánnyal kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcai könyvkereskedésére) küldendők, hol a pontos szét-küldésről gondoskodva van.

Pest, nov. 16. 1870.

(—K—) Jelen tudósításom csak negyednapra fog világot látni ön lapjában, és addig bizonyára felszárnyaltatik a telegrammok által, mindamellett ezek megértésére kules gyanánt, s a gyorsan változó események között mintegy összekötő hidként szolgáljand.

Ma nagyon izgalmas napunk volt. A bécsi sürgönyök gyorsan követték egymást, és ellentmondóak valának.

Az egyik megerősítette — a „Neue Fremdenblatt“ azon tegnapi híré, a mely bizonyossággal állította Beust visszalépését; a másik már az új miniszterek névsorát is közlé, melyben Andrassy gróf mint külügyminiszter, Lónyay mint magyar miniszterelnök említették; míg a harmadik mindezen híreket alaplatanoknak mondotta.

Jellemző, mikép az egyik telegramm éppen anyai bivőre talált, mint a másik.

Azon időpontig, melyben az esti lapok saját alá adtak, a főlebb említett sürgönyöket a bitelessé szívonálára emelő, vagy pozitívással megczafáló tudósítás nem érkezett, tehát maradtunk továbbra is abban, a miben voltunk — bizonytalanságban.

Esti 6 óra felő oly körben, a mely jól lehet értesülve, azt beszélték, hogy sürgöny érkezett a miniszterterülethez, mely a Beust visszalépését és Andrassy grófának helyére történt kinevezését constatálja.

Azonban ez is csak „on dit“, melyről — midőn e sorokat írom — többet nem tudunk, és a ma éjjel vagy holnap érkezendő táviratoktól várjuk a helyzet földerítését.

Eközben mindenütt, hol a közügyek iránt érdekeltséggel viseltetnek, arról folyik a conversatio mily körülmény tehetne volna szükségessé Beust visszalépését.

Talán nem kell mondanom, hogy ezt sem tudjuk apodictice, csak sejtjük.

Az efféle indokokról rendszeren a bevégzett tény után értesül csupán a nagy közönség.

És ez ügyben a sejtlem is szétágazik.

Nem titok, miszerint Beust már jóval a francia porosz háboru előtt pengette az 1856-iki párisi szerződés revidiojának szükséges voltát, — miként most kiittünk — azért, mert azt gondolta: „ha mi nem mozzgatjuk a dolgot, majd bolygatja az orosz, a mi ránk nézve annál rosszabb lesz.“

Lehet, miszerint e fogás, normalis állapotban villámháritó lett volna a muszka ellenében, — de elkéstek vele, mert közbejött a francia-porosz háboru, és most a szentpétervári kabinet maga lép elő.

Ellene az illető hatalmak egytttesen szándékoznak sibirszállni, míg Beust — ne hogy ellenkezésbe jöjjön saját — főlebb említett tervével — így okozkodnak némelyek — talán tartóztatni akarta Ausztriát a tényleges beavatkozástól, melyet Andrassy gróf a birodalom jövő existentiájának érdekében mulhatalanul szükségesnek tartott, minek következtében az utóbbi, valamint

az ennek nézetét pártoló kormánytöbbség elől hátrálnia kellett.

Igy kombinálnak némelyek, míg mások azt gyanítják oknak, hogy Beust politikájából még mindig mint lóláb kandikál ki az engesztelhetlen gyűlölet és bosznvágy Poroszország ellen, melyvel barátságos lábon állni a körülötte nyek parancsolják a magyar-osztrák államnak.

Hogy — ha csakugyan forgott fenn Bécsben személyváltozás — ennek alapját melyik versio képezi, mi itt e pillanatban nem tudhatjuk; meg lehet: kizárólag egyik sem, hanem valamioke mindkettőből, a mi iránt azonban csak a legközelebbi napok fognak felvilágosítani.

Lassan bár — de okulnak.

△ Az öreg „Sieb. Bote“ 280-ik száma fekszik előttünk. Ugy tetszik, mintha magas homlokáról eltűntek volna az államban-államalkotás szörnyű redői; sima arcán a municipalis élet friss színezete ömlik el; sokáig fog-e tartani ez örvendetes megifjodás — nem tudjuk, nem vitatjuk, tény, hogy ma barátságos arcot igyekszik mutatni és nem mozzgatja az egykor oly zord jupiteri szömöldöket.

A „Bote“-cikkek első része a régi eszméket szellőzteti, a felett töprenkedvén: vajlon a királyföldi utolsó rendezés alapján összehívandó egyetem fog-e „törvényes“-nek tekintetni, s ez lesz-e az 1868. 43-ik tczkk 10 §-ben emlegetett „illetők“ gyűlékezete? vajlon „municipalis törvényjavaslat kidolgozására“ fog-e felhívni, vagy pusztá „véleményt“ kellend mondania? avagy végre a kidolgozandó statutákat a miniszterium „egészen megváltoztatja“ s „a parlament épen egyebet csinál belőle“: — ekkor ép „nemzet elleni bünnök“ tartaná, ha az egyetem effélével bajlódnék, erre költekeznek.

Azonban a plaidoyer további része hivatkozik arra, hogy ne vessék nekik — bizonyon az ószászok egy részét érti — szemlőre, mintha „az államban államot akarnának formálni“; ők ép úgy, mint a „S. Blatt.“ férfiai jól tudják, miszerint „a magyar királyság állampolgárai“. Itt azután következőleg formulazza a királyföldi municipalis rendezést illető credoját:

„az illetők meghallgatása alatt mi ezt értjük: A Sachsenboden számára hozandó municipalis törvény alapelveit kétségbevonhatlanul a parlamentnek kell megállapítania. Az egyetem meg fogja adni votumát, az országgyűlés vagy elfogadja azt, vagy módosítja, de el nem veti; mert az elvi kérdés könnyen megoldható, mert mi nem kívánhatjuk, hogy másként bánjanak velünk, mint a többi állampolgárokkal. Azonban az elvek részletes alkalmazását az egyetem számára vesszük igénybe, a Lipót hitlélve s az 1791-diki törvények értelmében — e kettő nincs eltérőlvé.“

A „Bote“ úgy véli, hogy az állam azáltal mitsem vesz; sőt meggyőződése, hogy az adófizetés, a kereskedelem és ipar a legjobb állapotban leendő. Mert ép az jellemzi az alkotmányos államokat, hogy általános érvényű elvek alapján változatos különbség van a észletekben, a szerint, a mint azt „a népesség szükségéi kívánják.“

Ha így járunk el az egyetem, az egész népesség bálájt kiérdemlendi; ha másként, akkor nem hiszi a „Bote“, hogy egyetlen csepp „szász vér is csergedzzen ereiben.“

A „Bote“ municipalis credoját most nem elemezzük; annál kevésbé nem, mert nagyobbára correct és megközelíti azon álláspontot, a melyet mi e lapok hasábjain sokszor jelezttünk.

A „Bote“ maga bevallja, hogy a „mi nem korszerű, azt meg kell változtatni“ — sőt mondja is, hogy „jó intézmények tekintetbe vételét“ kívánják és nem valami különös kivételt. Ennyit méltán követelhetnek, de jegyezzék meg jól azt, hogy — a mi igénytelen nézetünk szerint — követelések, avagy kívánatok is csak a királyföldi népesség nevében lesznek érvényesíthetők, kik között mi ott látjuk román és magyar véreinket is, mint a vlaccok és biszenusok utódait.

Maga a „Bote“ hangsúlyozza a királyföldi „népesség szükségéit.“ Mi készörömet elismerjük, hogy ép e szempontnak

kell az új rendezésnél főleg irányadónak lennie. Hanem e föltételnek aligha eleget tenné az egyetem akkor, ha csupán a „szász“ vér buzogására hallgatna.

Nem kérdezzük most — lesz még erre is idő majd a tárgyalások folyama alatt — hogyan képzei magának a „Bote“ azt, hogy a magyar parlament az összeülő egyetem votumát, t. i. javaslatát — elfogadhatja, módosíthatja, de el nem vetheti, mert ez arra mutatna, hogy állam áll az állammal szemben; az elvetés még korántsem inválván magában azt, csekély nézetünk szerint, hogy a jó intézmények mellözésével minden egy kaptára huzatik. Ugyanis, ha egy némely ó-szász példánul így elmélkedik: „a kabát, melyet osztrák uralom alatt hordoztunk, épen nekünk való volt; miután mást kelle felhuznunk, vigyáznunk kell, hogy ez ne szoritson inkább, mint amaz, s ne legyen egyetlen hajszállal se rosszabb amannál.“ — ha, mondjuk, az így okozkodók készítenék a javaslat egyes fejezeteit: akkor bizony az elvetés valószínű lehetne, már csak azért is, mert amaz osztrák kabátban idegen bevándoroltak ültek a királyföldi lakosok nyakán, kiket aligha magok a -szász atyafiak is visszaohajtanak.

Végül csak annyit jegyzünk meg, hogy a pontos adófizetés, s a kereskedelem és ipart emelő intézmények nem tartoznak — tudunkra — a megye-törvényjavaslat körébe, minthogy a pénzügyi kezelés és igazságszolgáltatás rendezése egészen más törvények feladata, s ige nem érthetjük, hogyan hozhatta a „Bote“-cikkek ezeket connexioba a Királyföld új rendezésével, vagyis az egyetem e felett készített javaslatával.

A mi politikai hitvallomásunk az, hogy az ottani népesség érdekei számba vételén, hagyassék érintetlenül mindaz, mi intézményeikből, jó sajtásaikból korszerű, czélserű, a jogegyenlőség elvével nem ellenkezik, s a pontos közigazgatás és alkotmányos önkormányzatot egy a székekben, mint a községekben biztosíthatja, előmozdítja.

Pest, nov. 15-én 1870.

(r. l.) Midőn hosszas hallgatás után ismét tollat fogok, levelezésemet folytatandó, nem lehet nem demontroznom azon tendentious híreket, melyek a Deák-párt kebelében legutóbb történt szakadásra vonatkoznak.

Lehet, mikép a bécsi lapok — mert rendszeren ezek hozzák először a híreket, és most is általok, különösen a „Wanderer“ által kolportáltattak — akkor eresztik szélnek azokat, midőn nemcsak szakadásról, de még jelentékeny véleménykülönbségről sincs szó a Deák-pártban, mert ezáltal így áll a dolog s bátran merem állítani, hogy a jobboldal — a mely jelentékeny ügyekben eddig mindig ugyanazon nézetet osztotta — soha sem értett annyira egyet, még mellékes kérdésekben is, mint jelenleg.

Példánul: a községi rendezésről szóló törvényjavaslatra nézve ugyszólván általános az egyetértés, és alig merül fel eltérő vélemény, míg az úrbéri maradványokra vonatkozó kormányeljárásról illetőleg szintén nem fordult elő eivi vita, elvi különbség, legfőlebb az elv alkalmazásának modalitása, s a részesezés mértékének meghatározása szült némi differenciát, melynek, miután előbb több kénytelenítettük, utóvégre sem tulajdonítható oly fontosság, minővel azt a bécsi lapok felruházní szeretnék.

Ez utóbbiak hallottak valamit harangozni, és — mielőtt pozitívással nyomára jöttek volna a dolognak — abból kezdtek következtetni.

Ugyanis akként értesültem, mikép az erdélyi képviselők közül némelyek rosz néven veszik a kormánynak, hogy a részint már megtörtént, részint kilátásba helyezett kinevezéseknél alig veszi tekintetbe a királyhágóntulí egyéneket, mely — talán nem egészen alaptalan — elégtelenségéből némelyek — a túlsó oldalról — azt következtették, miszerint most erdélyi testvéreink, a kik mindeuasetre nélkülözhetlen contingensát képezik a Deák-pártnak, ezt, megsértett bünságuk következtében, sereggestől fogják elhagyni.

Igaz, hogy Erdély kerekítette ki ily impozanssá a jobboldalt; igaz, miszerint a kormány talán egy kissé mostohán bánt el az erdélyiekkel a kinevezések alkalmával, ám azért, a ki azt tenné fel a királyhágóntulí részek képviselőiről, hogy

személyes érdekekből fognak megválni azon pártól, melyhez eddig testtel, lélekkel tartoztak, nem bizonyítana egyebet, mint, hogy nem ismeri őket, a kik tiszta meggyőződésből ragaszkodtak eddig a jobboldalhoz, és azt — bármennyire fájjon is polgártársaink netaláni mellözötése — e miatt elhagyni nem fogják.

Ime a szállongó hir genesisé.

Sokszor kicsiségekéből is minő lényeges következtetéseket vonnak azok, a kik a körülményeket, az embereket nem ismerik.

Segesvár, nov. 13.

Nálunk száz meg száz munkás dolgozik a vasúton. Az akadályok nem igen nagyok, mert a hegyoldalokat kanyarutokkal kerülük el. A pályavonal térségek vonal Szerdesjéig, itt azután a Küküllő teréről átvág az erdélyi szorosba. Ez a legrövidebb összekötő vonal a Küküllő és Olt medre között; az akadályokat is könnyen legyőzik az ügyes mérnökök, csak a vízválasztó élén áthatolási találkoztott némi nehézséggel: itt a 100' magas hegy alatt alagút készült. Havak óta dolgoznak rajta. A kopár hegyhátan valóságos telep támadt, s hallani itt mindenféle nyelven beszélni a munkások seregét. Kitűnnek köztük az angol bányászok, kik éjjel-nappal dolgoznak csakányaitkal az alagútban. A munka lassan, de jól és biztosan halad; rövid időn az egész hegy át lesz furva. Az alagút falaiiban találtak kőszendarakokat is. Az alagút-mű valóban solid; máris a földleomlást gátló czölöpzetes deszkázat is massív. Nagy mélységben foly a munka, perczekre kiszámított pontossággal hordják ki az illető napra kijelölt földtömeg köbölleit. A tuell építését Pfalz mérnök vezeti; ez lesz a hetedik alagút, mely vezetése alatt készült el.

A Segesvártól Brassóig nyuló egész vonalat a Köhalomban beszállott Preble mérnök építi. Az angol vállalkozók e napokban tekinték meg az itteni munkálatokat, s mellékútainkon járkálva, váltig erősíték, hogy ily nyomoru közlekedési vonalokról képzettek se volt. Ebben nagy igazok is van a Waring testvéreknek; a mi mellékútainkban mintapéldányokat vitethetnének Angliába; a jó angolokat ezek elhagyatottsága, s a rendkívül esős év miatti feneketlen volta méltán bálmatba ejthetné, s meggyőznék arról, hogy néha a természet maga is szaporítja a világ csodáit, csak az kell hozzá, hogy az emberi szorgalmas kéz nyugodjék, s az éber figyelmű aluszékonyág képében jelenjék meg és ne zavarja a rombolás műveletét.

Mit várhat Németország a háboru után?

E kérdésre Kolb így felel meg Vogt-hoz intézett levelében:

Valamint a düppeli saúczok bevétele után az vala a jelszó: „a külső Düppel meghódítása még fontosabb eredményre kell hogy vezessen: a belső Düppel összezsúszásához“ ép úgy, még mielőtt végeztek volna Franciaországgal, már is azt bangoztattja a legerősebb porosz párt — a junkerek és mackerek — organuma, a „Kreuzzeitung“: „harczat a belső franciaizkodás ellen“, vagyis a szabadelvűség ellen; mert: az állam és egyház különválása, a tanügy önállósága, a szabad vizsgálat a theologia körében — francia eredetűek; érvényre kell juttatni mindenekelőzt azt, hogy a felsőbbbbség „Istenül van és nem a népkaratóból“. E lap egy másik cikkéből azt olvashatni ki, hogy ha a „szivre intézett szurást“ 1866-ban Ausztriára, most „a szabadság, a népek néptermészetes jogai ellen irányozzák.“ Ez lesz a győzelem gyümölcse, dija.

Tudom, hogy a franciaizkák is megvannak a magok hibái, mint minden más népnek. De a junker lap ép azon tulajdonaiért dühög rajtuk, melyek előnyeiket képezik, s melyek az egész emberiség javára valnak. Szerinte ép azt kell leküzdeni, üszetiporní, a mivel a franciaizkák a szabadságnak tettek szolgálatot; azt, a miben megértük állunk, a miben nyomdekaikat kell követnünk.

A franciaizkák nemzetre és érdemeire alig lehetne nagyobb dicséretet találni, mint a „Kreuzztg“ vádjait. Oly időben, midőn a legtöbbben nem tudnak jobbat cselekedni, mint két nemzetet, melyeknek egymásra kölcsönösen szükségük van — szembe üszitni, bár saját érdekekben vállaltva — támogatniok kellene egymást.

A szabadelvű fejlődés Európában, a feudalismus megbuktatása a franciaizkák által kezdeményeztetett és nem a németek által.

Midőn a franciaizkák nemzet a wilhelmshöhe foglyot választotta volt elnökének, s több ő az

államcsinyt végrehajtá, keserűséget éreztem azon nemzet iránt, mely így hagyta magát eláramtatni, megcsalítani, s a melynek elnyomatása, mint mindig, most is kárhözvontan hatott a többi Európára is, mivel Németországban is azóta érezte magát biztonságban a reactio. El kezdék kintani — írja Kolb — a végül, hogy megbizonyosodjam, mily keveset tett e nép az emberiségért, s hogy irodalmi és más téren mily hátra áll. Hanem mennél inkább folytattam kutatásaimat, annál inkább be kelle vallanom, hogy nem e pillanat érzelmei, hanem az előbbi benyomások valának a valódiak. Lépésről-lépésre haladva a szabadság: a tudomány, sőt az általános művelődés terén, francia szegletkövekre találtam. A francziáknak irodalmunk volt, midőn őkünk közül keveseknek volt arról még sejtelmé is; ők irtak legelőbb (a németek legutoljára) anyanyelvükön, azaz a nép számára; ők teremtettek világi irodalmat, míg Németországban protestánsok ép úgy, mint katolikusok, hitelvek felett koczkodtak, bár az effélék csak a korlátolt eszt. subásokra nézve bírtak érdekekkel. A francziák közt csíráztak ki és terjedtek el a democratia, a népszabadság alapelvei; ők kényszeríték kormányukat arra, hogy a köztársasággá alakult Északamerikát sereggel és hajóhadal segítsé, míg a német haza fia eladni engedték magukat ezrenként, az é-amerikaiak elleni harcra, míg az érettek fizetett díj, imádott fejedelemkék pénztárába folyt be.

Tegyük becsületet, nyílt vallomást: milyen állapotba lenne Európának Voltaire, az encyclopaedisták és mindazon francziák nélkül, kik a közép- és utóközépkor jegét törtek meg: az egyházi, politikai és társadalmi téren. És ezek a férfiak nem egyesekként működtek, ők nemzetük szellemét képviselték.

Ezután jött a nagy forradalom. A feudalizmus másfél ezer évig dolgozott azon, hogy építést felállítsa, megerősítse. Melyik nép birt azon bátorssággal: e hatalmas várat megrohanni; melyeknek volt azon ereje ezt lerombolni; melyik nép tette az osztályok legszamosibát, a parasztokat a bad d á; melyik oldá fel a földeszek után legszamosabb osztályt a czéhek nyúgeiből? Melyik nép proclamálta első az állam és egyház különválásának elvét, mint elengedhetlen előfeltételt a vallási szabadság kivívására? Talán ez érdemek a mi német néptünk illetik? Fájdalom, annál kevésbé mondhatjuk ezt, minthogy ép Németország egy részében, t. i. Poroszországban van fenntartva ma is egy lényeges darabja a feudalizmusnak: a junkerthum az ő királyságaival és követeléseivel, még ma is, 80 évvel a nagy francia forradalom kezdete után, s ott, az „értelmiség államában” — a mint azt emlegetni szeretik — Stiehl-féle iskola-szabályok vannak behozva, s Knaak pastor és társai hirdetik az ő bibliai világrendjüket, az ő különös föld- és naprendszertük.

Midőn mi Bajorországban 3—4 év előtt egy új társulási törvényen dolgoztunk, majdnem minden osztályban arról győződtem meg, mily bajos még Németországban, a francia forradalom nagyszertű szabadság eszméit még csak ezen körben is érvényre juttatni. De azért ez a bajor társulási törvény, egészben véve sokkal liberalisabb a porosznál és még sem haladt odáig, hová a francziák e részben már a múlt században eljutottak.

Bizonyára én leszek az utolsó, ki a németek érdemeit félreismeri, vagy kissebbíti. Küzdöttem a német nemzet jogaiért, szabadságáért, a mennyire tölem kitelt, akkor, midőn ez nem kegyet osztogatott, hanem üldözést vont maga után. De meg vagyok győződve, hogy a nemzeti gyűlölet szítása, táplálása, a mint az ma napirenden van, ép oly végzetes reánk, mint a francziákra nézve, és pedig úgy erkölcsileg, mint anyagilag.

TÁRCZA.

Könyvismertetés.

Az új világnézet

irta: Mentovich Ferencz. Maros-Vásárhelytől, Wittich József könyvtárának bizománya. Bolti ára 1 frt 40 kr.

I.

A szép, igaz és jónak eszméi ugyan váltogatva, s együttesen is vezetnek az egész emberiségre kiható befolyásuk, mely annyira félreismerhellen, hogy vannak történelemből ítések, kik az emberiség életét három nagy korra osztják föl, s ezek közül az elsőben a szép, a másodikban a igaz eszméjének adnak túlyomó befolyást, míg az előzőből harmadik korban a jónak eszméje fogja az emberi nemet — a szép és igaz megismeréséből kifolyólag — vezérelni. S valóban is, ha eltekintünk a történelem eddig tartott folyásától, úgy fogjuk találni, hogy a szép iránti érzék sokkal inkább uralkodott az ó-korban, mint a második, míg korunkban, melyet — bár minden kor haladó — éppen nem méltatlanul neveznek a haladás korának, könnyen felismerhető az igazságra törekvés vezérgondolata. A görög bölcs — nem ritkán az igazság rovására dialogusok által akarta széppé tenni elmeszüleményét is, míg jelen századunk tu-

Hová fog ez vezetni? Hát a németek és francziák valami kétlábú kutya- vagy macskafajzat, a melyhez tartozók mindenütt marakodnak, s mindenben vakon kelnek egymás ellen támadásra, de egymás iránt, kölcsönösen igazságosak lenni nem tudnak.

A gallophagia jelen korában megérdemelné új kiadást rendezni a meggyőződésű Börne azon művéből, melyet ő „nem tentával és szavakkal, hanem szíve vérével, s izmai nedvével irt” — a német nép szemei elébe állítani „Menzelt, a franczia falót” („Menzel der Franzosenfresser”). Különben jól teszi a „Kreuztg”, hogy előre hirdeti, miszerint a bel-francziáskodás: a liberalismus és radicalismus, fog megsemmisíteni, s az absolutismus és militarismus lesz a korlátlan úr. Mi ketten, (t. i. Kolb és Vogt) és sokan vén barátaink közül kezdettől fogva tudtuk azt; most már a jóhiszeműeknek is hirdeti ezt azon párt főorganuma, mely a Németországban uralkodó Poroszországban kiválóan bírja a hatalmat.

En a jelen háborút elejétől fogva csakis dynasticusnak néztem, jeleztem; olyannak, melyben a világ két legkitűnőbb nemzete kölcsönösen szétmarczangolja egymást, s a melynek bevégeztével, temételen áldozataik fejében az absolutismus és militarismus inkább el fogja nyomni őket, mint valaha. Két caesarság nem fér meg egymás mellett hosszason (már egyetlen se maradhat nyugton önálló, szabad államok szomszédságában). Az 1870 ki háború a be nem váltott biarizti egyezkedésnek, s a Németországban 1866 ban véghezvitt tényeknek következménye; a vihar kiűrését egy más, tisztán dynasticus actus okozta: a hohenzollerni candidatura a spanyol trónra, s kifejezhetetlen érzelmeiket kelt annak megmondolása, hogy egyetlen nyilatkozat által, ha t. i. a porosz király kijelentette volna, hogy a spanyol trónjelöltség megújítását, mint családfo, megtiltja — a kiontott nemes vér ezen üzenet meg lehetett volna kimélteni.

Azonban, legyen bárhogy, én e háborút kezdetétől fogva a néptű romlását okozó szerencsétlenségnek tartottam, s csaköznek arra, hogy az önkényuralom és praetorianus had megerősödjék. Legkevésbé azt tudtam megérteni, hogy a német nép, a szabadságháború tapasztalatai után, föltétlenül s fenntartás nélkül áldozott mindent. Egyike ismerőseimnek a háború kitűrésékor a bajor kamarában így nyilatkozott: „tegyünk lehető nagy erőfeszítéseket, áldozzunk mindent, akkor aztán értékest követelhetünk — a nép számára.” Azonnal megjegyeztem: „igen követelhetek, azonban semmit se fogtok kapni.” A dolgok azonban oly fordulatot vettek, hogy még ebben is igen sokat engedtem; még követelni se lehet nyomtatékosan, mert a ki ezt megkísérelendi — el fog zártni.

„Ez egy dynasticus háború, mely nem folyik a nép javáért.” Megőzöfoltattott e ez az eddigi észleletekkel? Mielőtt a „Kreuztg” a czélokot leplezetlenül meg előlte, a tények elég világosan szölk. Napoleon Wilhelmshöbenben, Jacoby Lützenben! A szabadságháború után várak legalább 4 évig, míg meghozták a karlsbadi határozatokat, s megkezdte a Hardenberghé és Spandauba börtönzéseket — most a reactio, a háború végét bevégni se tartja szükségesnek! Semmi se hiányzik, mint a Bonaparte dynastia visszavitele, hogy az eseményekre reá nyomassék azok valódi jellege.

Legújabb táviratok.

London, nov. 16. A „Morning Post” írja: Angolország ipagatartása az orosz követeléssel szemben világos. Mi a Törökország elleni minden ki-

dósainak szavaiban, kifejezéseiben — pl. egy Fichte Ich és Nicht-Ich-jében — oly kevés a szépség, a milyen sok az igazság.

A mai kor kétségkívül az igazság vezéreszméjének kora. És az igazság keresésében legszerencsésebb sikerrel fáradozik a természettudomány. E tudomány munkássainak műhelyeiben nem találjuk föl azt a természetet, melyet a költő megbámult daláiban, a pap áhitattal hallgatott prédikációiban, oly szépnek, oly nagyszerűnek mondanak, — undorító gúzók terjengenek, emberi, állati hullák darabokra vágatva hevernek e műhelyekben, s ki a természet szépségét bámulni ment oda: megcsalalkozott reményével vagy visszafordul a küszöbőre, vagy ha bátorossága volt bemenni, s figyelme volt megtekinteni a munkások meggyőző arcát, hallgatni szavaikat: — az igazság drága kincsét hozandja el onnan magával.

A természettudomány biztos haladásában, hova tovább, mindinkább határozottabban bontakozik ki a koraszülött vélemények hatalma, a tények rendszeretlen, elvtelen, darabolt ismerethalmaza alól, s majdnem egész munkásságot arra látszik fordítani, hogy a természeti jelenségeket törvényes összefüggésükbe fölismerje. E munkásság meg is van jutalmazva, különösen „az anyagösszev állandóan egyenlő nagyságának,” „az erők apadhatatlanságának” az egész természetre érvényes törvényeiben, az alap, melyen az építkezés foly, nem szenved kifogást, — a munkások is a legnagyobb egyetértéssel dolgoznak... de csak

sérletnek minden áron ellene fogunk szegülni, a nélkül, hogy számításba vennők az erőket, a melyek ellenünkben állanak. — A „Standard” orosz csapatoknak Bessarabiában történő összpontosítását jelenti. Lengyelországban a szabadságosok már behívtattak.

Bécs, nov. 16. A mai „Corr. Warrens” írja: Az orosz kabinet nyilatkozata, melylyel a párisi szerződésnek oly fontos határozatát saját hatalomteljéből megszünteti, — a legrendkívülbb elvi horderevel bír. Az orosz kormányának azon kívánata, hogy a Fekete-tengerre vonatkozó egyezmények revisió alá vétessenek, a többi szerződéses hatalmakkal való diplomatiái tárgyalások útján eredményre vezethetett volna, — míg az önszegélynek Groszország által bevágot utja csupán a szerződéses jogok megsértésére, és a jogi helyzet legmélyebb megrendítésére vezet, a melyen Kelet békeje alapszik.

Gortsakoff jegyzéke nagyon komoly helyzetet toremtett, mely a párisi szerződést aláírt összes hatalmakkal azon figyelmeztetést ébreszti, hogy szilárdsággal és határozottan lépjenek fel a fenyegetett közjog érdekében. Jelenben a birodalmunk legvitalisabb érdekeit érintő ügyről van szó. A párisi szerződéses hatalmakkal teljes okuk van rá, hogy közös védelemben lépjenek közbe.

Ugyanazon „Corr.” jelenti, hogy az orosz ügyvivő tegnap, nov. 15-én az orosz kormány részéről egy jegyzéket adott át a Portának, melyben a párisi szerződésnek a Fekete tengerre vonatkozó szabványai világosan felmondtnak.

Köln, nov. 16. A „Köln. Zg.” nak egy vezércikke a párisi szerződés 14 dik pontját nem tartja eléggé fontosnak arra, hogy az a miatti hadizenet igazolható lenne.

Egy távirat Versaillesből jelenti nov. 13. A Bajorországgal folyó alkudozások nem ígérnek egyezséget, minthogy Bajorország ragaszkodik katonai és diplomatiái követeléseibe.

Belgrád, nov. 16. Mint mondják, az orosz propaganda a török-szláv tartományokban lázas tevékenységet fejt ki, a nélkül, hogy eddig látható eredményeket ért volna el.

Konstantinápoly, nov. 16. Ignatieff orosz követ holnap ide érkezik, mely napon állandó ministertanács fog tartatni.

Allitsunk „Szeretet-házakat.”

A „legnagyobb magyar” névvel megtisztelt Széchenyi néhány évtized előtt mondá, hogy „oly kevesen vagyunk, mikép az apagyilkosnak is kész volna megbocsátani, csakhogy a hóhér bárdja se fogyassza fajunkat.” A nemzeti önfentartás e rendkívül erősen kifejezett érzésének arra kell bennünket indítania, hogy a szeretet karjaival mentjük meg a nemzet számára, s tegyük a nemzeti öröknek erkölcsileg és anyagilag hasznos tényezőivé még azokat is, kiket pályájuk még gyermekesükkben elhagyott helyzetüknél fogva valószínűleg a börtönökbe, vagy éppen a vesztőhelyre vezetne.

Általános műveltségi állapotunknak egyik szomorító tüneténye az, hogy míg egyfelől alig van Európában ország, hol oly nagy szükség volna munkásokban és értelmes, megbízható cséledekben, mint nálunk; másfelől egész osztályt képeznek azok, kiknek kora ifjúságok óta megszokott életmódjuk, sőt egyedüli élvezetük a télen csavargás és henylés, s kik származásukat és egész életnézetüket kifejezik a népdalban:

„Ma itten, holnap ottan, csak ez az elemény, Csavargónak születtem, csavargó vagyok én” stb.

Majd minden tatyának s pusztai gazdáknak megvannak ezek a rendez vendégei, a „szegény legények”, kik két három nap elhevernek az akol

egy bizonyos pontig. Azon tul — — nincs ugyan bábeli zavar köztőlük, de oly két ellenséges táborra oszolnak, melynek békekilátása a jövőndő legtávolabb homályában is alig tűnedezik elő.

A két tábor a spiritualisták és a materialisták ellenséges tábor.

Ez utóbbi egyik harcossának „gerundiumát”: Mentovich Ferencz: „Új világnézet” című, pár nap előtt megjelent munkáját, akarjuk t. olvasóinkkal megismertetni.

Mentovich Ferencz „Új világnézet” e, melyet hét évvel ezelőtt a pesti sajtóhatóság lefoglalt volt, úgy jelenik meg a magyar olvasó közönség előtt, mint az emberi gondolat, véleményés szólás szabadságának tanulmánygazdag magvakat rejtő gyümölcse, melynek — mint Vogt Károlyhoz a materialista-vezérez, munkája elején írott levelében, szerző mondja: „nincs egyéb célja, mint megismertetni a magyar olvasó közönséggel azon szellemi mozgalmat, mely „az újabb materialismus” neve alatt, a szomszéd Németországban egész nagy irodalmat idézett elő. Nem szeretik e mozgalmat ott sem, s itt tán még kevésbé az ultramontanizmus hívei, és „annyi bizonyos is, hogy az újabb materialismus tanai nem nagyon legyezgetik a vallásos dogmákat, s legkisebb szépséget sem találnak az ajtatokodó papi grimace okban.” De nem is ez a földog, hanem az igazság. S ezért természetesen világnézetének teljes igazsága iránt való meggyőződésében — igen be-

padlásan, nem kívánva egyebet, mint hogy munka nélkül jól tartsák őket, s ha megunták magukat, ismét tovább ballagnak a szomszéd tanyára. Később aztán, néha szükségből, többször unalomból vagy mulatság közben, avagy az orgazdák csábításaira bűnbe keverednek. Azontul könnytelenek bujdosolni, s a bűn gyorsan nemzvére a bűnöket, lesznek betyárokká, rablókká, majd gyilkosokká, míg nem a bíró szabadijtja meg tőlük társadalmi életüket, melynek ők gyakran nemcsak ellenségei, de egyszersmind áldozatai is voltak. Nagy részt ez története az elítelt betyároknak s rablóknak, kik legtöbbször gondviseletlen gyermekekből növednek föl.

Népesedő fővárosunk, a vidéki nagyobb városaink utczáin is hemzsegnek a kéregető gyermekek, kik szűkölködő s egyszersmind lelketlen szülöiktől az utczára üzetve, koldulásra kezdik, s lassanként csirkefogókká gyűsödednek, majd első kisebb vétségeikért a városi börtönbe kerülve, ott talált kiképzett mestereik és a gyakorlat által qualificalt tolvajokká neveltetnek.

Azok mellett, kik ekként a henység fészkeiben vagy a nyomor iskolájában gazemberekké növedkednek, hány ezer elhal 6—14 éves korában, a gondviselatlenség vagy ebből származott korai romlottság miatt? (kivált a szegényebb lakosságu felvidéken vagy Erdély hegyei között) pedig népeségünk lassu szaporodása miatt nálunk ez is kétszeres veszteség.

Nem volna e ép oly keresztényi, mint hazafias kötelesség ez elhagyott ügyét felkarolni? És ha Schweiz 3 millió lakosa között legnagyobb részt magán egyetek által fentartott 80 szegénynevelő intézetben jelenleg is 3017 elhagyott gyermek neveltetik, nem lehetne-e a tizenegyedfél milliónyi lakosságu Magyar, Erdélyországban is a közönség buzgalmanak segítségével e sok ezer veszedőből kezdetben tán egy pár százat, majd később egy pár ezret megmenteni, s munkás családokká, földművesekké és iparosokká nevelni fel?

Nem azt célozom itt, hogy a már többékevésbé romlott, vagy éppen bíróságilag büntetett gyermekek számára állítsunk javító házakat. Jól tudom, hogy ily vállalatok, eredményeiket tekintve, csak részben sikerülnek, még azon műveltebb országokban is, hol ez ügygyel sok jeles paedagogok foglalkoznak, és a hol a növendékek az intézetből az erkölcsi javulásra a miénknel kedvezőbb társadalmi viszonyok közé lépnek ki. Az én gondolatom inkább az volna, hogy állítsunk földműves vagy iparos oktatással összekötött nevelő intézeteket, melyekben oly gondviseletlen szegény gyermekek, kik még magok nem vásottak ugyan, de elhagyott helyzetüknél vagy éppen erkölcsileg veszélyes környezetüknél fogva romlásnak vannak kitéve, jó erkölcsű, értelmes embereké, s a helyi vagy vidéki körülmények szerint, munkás- vagy földművesekké, vagy kertész legényekké, s vinczellekké, vagy iparosokká, vagy (t. i. a leányok) nőse édekké neveltetnének.

Ez eszme évek óta foglalkoztatja elmémet, s mindinkább hatalmába ejtet. Párszor bizalmas körben valóítását is megkíséreltem, de sikertelentül. Egyszer a budai népművelési egyeletben indítványozám, a főváros mellett egy hasonló intézetnek zöldes kerttel együttes felállítását, melyben az utczákon kéregető gyermekeket befogadva, kertészlegényekké nevelnének. Azonban indítványom még tárgyalatára előt elszenderült, mint lassanként maga az egylet is. A folyó év nyarán, midőn iskolai ügyekben Erdélyben s a felvidéken bolyongva, több tresen álló régi zárdaépületet, s most eladandó székely határfüri házakat láttam, melyek kész helyiséggül kikapcsolnak, a felébredt gondolat ismét nem hagyott nyugodni. De minden ily intézet sorsa és sikere a nevelőktől függven, már a tervezésnél

lyesen mondja szerző, midőn munkájának a jézusitákra bizott sajtóhatóság által lefoglaltatását beszéli el Vogt-nak, hogy „ha az újabb materialismus tanai igazságokat foglalnak magokban: ezekhez nekünk magyaroknak is jogunk van; ha nem igazak, önmagukban összevonnak, a magyar józan ész csak siettetni fogja azok megdöntését.” A papi befolyás nem oltathja ki a magyar közönségből sem az ismeretvágyat s midőn háromnegyed év előtt Vogt Károly Pestre jött felolvasásokat tartani: a materialisták táborának hazánkban diadalnepe volt. E diadalnapp egyik eredménye: Mentovich Ferencz „Új világnézetének” hamvaiból feltámadása.

Nem volt oly általános a megütözés Vogt Károly felolvasásain, melyet sokan egyelőre vártak —; úgy tetszett a felolvasásokra egybegyűlt közönségnek, hogy természetesen dolog, s talán bizony még igaz is lehet, a mit ez a német tudós mond. „Csak a Magyar Állam”, legultramontanabb lapjaink egyike irta azt, hogy Vogt felolvasásaira „az egyetem alapítója, Pázmán Péter, megfordult sírjában!”

„Elhordozhatja-e Ő — kéri Mentovich Vogttól — egy földpár siri álmának megháborítását?” Nemesak a körtünaból magával vitt édes emlékek teszik visszajövetelét kötelességévé. „Önök kötelessége: mielőtt alkalmat adoi, hogy a főpár sírjában visszafordulván, meglegje csendes nyugodalmat.” X. Y. Z. U.

(Vége következik.)

is főnehézség volt, hol találunk e célra kiképzett embert, ki paedagogiai tapintattal, kimeríthetetlen türelemmel s szelidséggel és teljes odaadással a gyermekeket ne csak tanítsa, hanem nevelje is, velük éljen, s velük dolgozzék mindennemű munkát.

September havában b. Eötvös közoktatásügyi minister úr ő nagyméltósága által tanügyi tanácsmányok érdekében kiküldetvén, Schweiczbach és Badenben hat különböző „Rettungs Anstalt” ot látogattam meg, s a többiek közül Bern mellett a bechteleni menházban időztem, hol egyszermind hasonló intézetek számára nevelőket képző seminarium is van 30 tanító-növendékkel, s ugy ezek, mint a többi 45 gyermek is egyúttal gazdasági munkára képeztetnek, egészen maguk mivelvén az intézetnek 140 (per 1111 □²) hold birtokát. Az egész intézet Kuratli úr kitűnő igazgatása s vezetéke alatt áll, kinek keze alól már több schweiczi menház jeles igazgatója került ki. A nevelés s tanítás azon Pestalozzi-Währli irányba vezetettik, melynek alapelve: „a munkára munka által nevelni”, s onnélfogva a munka csak nevelési eszköz, de az erkölcsi nevelésnek is legfőbb eszközzel használtatik. (Vége köv.)

A csatáról.

Genf, nov. 14. Orleansból érkező tudósítások szerint Tann táborka másodszor is jelentékeny vereséget szenvedett; Garibaldi állítólag szintén eredménytelen harcrol.

A „Pester Lloyd”-ban következő távirat jelent meg:

München, nov. 14. Tann tábornok hadseregét 120,000 francia megtámadta és teljesen szétverte. Két gyalogezred, mely a francia lovasság ellen négyesgözt képezett, a francia tüzérség által megfuzedtetett. A francziák senkinek sem kegyelmeztek. Egy szakasz huszár betetett a Loire mocsáiraiba és lekonzoltatott. Tann serege Etango (Etampes?) elé vonult. A lakosok segítették a francia sereget. Eddig a távirat. Miután a csatának sem napja, sem ideje nincs feltéve, s több részlet nem jött — a csatáról több részletet mi sem közölhetünk.

München, nov. 13. 10 óra, 15 perc délelőtt. A 10. és 11.én történt ütközet felől jelentő Tann tábornok Angervilleből 11-én éjjeli 2 órakor: A 8. és 9-én megérkezett kémszemléscsapatokból semmit sem lehetett látni vagy felülük hallani. 10-kén korán reggel egy lovas-öröcsapat jelenté, hogy a bloisi országúton francia csapatok mozognak és Moichecoir, Onques, Freteval helységeket megszálltak. Ekkor a szükséges intézkedések megtételére és egy dandár Bongenein keresztül eltolatott. Az ellenség Orleans ellen nyomult előre, jobb szárnya a Loire-ra támaszkodván, azt használván mozdulatai sarponzául, a bal-szárnyával balra homlokfordulatot csinált és tulnyomó erővel támadta meg az előretolt dandárt, mikor is heves ütközetre került a dolog. A francziák a tüzérségünk által ellenük fordított leghevesebb tüzelése dacára seregünk főhomlokzata ellen nyomultak előre, rohammal bevették három falut, csapataik nagy veszteségei mellett, és fenyegették seregünk szárnyait.

Mint hogy gyors támogatásra nem lehetett számítani és az ellenség tulnyuban levő hadoszlopait kifejté, a visszavonulás Arteneyn és Oriersen át megkezdődött, mely helyeken minden út a francziák előnyére el lön torlaszolva a népesség által; ez nagy akadályt szolgált, és a francziáknak ismételt támadásokra adott alkalmat. Itt borzasztó ágyu- és puskatüzelés állott elő.

Mint hogy a tulnyuban többé ellenállani nem lehetett, a visszavonulás tovább folyt. Veszteségeik igen jelentékenyek és a ma beérkezett tudósítások szerint 3 tüzérszáz, 58 füzisztből és több 2700 emberből állanak halottakban és sebeben, az eltünteteket nem is számítva. Néhány elhalt ágyu és 30, hadkészlettel megterhelt szelvelszett és a francziáknak esett zsákmány. 3. hadosztály podgyászát teljesen elvesztett a francziák a vonattól elvették. A francziák is nagy veszteségeik lehettek.

Nov. 11-iki ütközetben, az addigi kimutatás a bajor hadseregek a sváb és felső-rheinli seregek legnagyobb veszteséget szenvedtek. 509 ember holtakban és sebelekben, tiszt csupán azon eszéből, mely Münchenben állomásozott. Az Augsburgban állomásozó serege pedig 496 ember holtakban eszen.

Francia vidéki lap felemliti, hogy Le Mans 4 kilométerre Etrépagnytól üszszett. A poroszok 1000 gyalogossal, 400 lovas-ágyuval és ugyannyi mitrailleussal egy 66 mozgó öregekből álló csapatot megjelent azonban 6 francia ágyu, melyek tüzei megszüntették a tüzelést. A francia sereg nagyobb francia segély érkezett, s a francia sereg veszteséggel végre visszavonult.

„A csata, hanem csak eszköz a célnak, az eszközöknek, tehát nem az a cél, hogy a csatát eldöntse, hanem csak annyit és az eszközt, mely az eszközök emberének.

A „Journal Officiel” a következő katonai tudósítást közli:

Páris, nov. 1. Védvonalaink a Szajna mentében Gennevilliers és Nanterre felé előrehaladtak. A Courberrietől Bezouba vezető úton vonalaink nem haladnak a havrei pályaudvaron túl. Colombes ma mozgó öreket megszállták, a gennevilliersi félszigetet védelmi állapotba helyezték, Orgemont és Argeuville pedig a tüzérség részére erődüléket állítottak fel.

A párisi hadseregek összehívásáról a Toursban megjelenő „Correspondence Havas” következő adatokat közli: Főparancsnok: Trochu tábornok, Páris parancsnoka. A tábornoki törzs főnöke: Schmitz tábornok. Alfőnök: Foy tábornok. A tüzérség főparancsnoka: Guvo tábornok. A mérnökparancsnoka: Chabaud la Tour tábornok. Tábornoki intendans: Wolf. Első hadsereg: Főparancsnok: Thomas Clément tábornok (226. zászlóalj). Második hadsereg: Főparancsnoka: Ducrot tábornok. 1. hadtest: Vinoy tábornok (3 hadosztály). 2. hadtest: Renaut tábornok (3 hadosztály). 3. hadtest d'Exea tábornok (2 hadosztály, s 1 hadosztály lovasság). Harmadik hadsereg: Páris kormányzójának külön parancsa alatt (7 hadosztály a tengerészeti csapatokkal).

A francia hadsereg Párison kívül a „Liberté” nov. 2-ki tudósítása szerint hat hadtestből áll, melyek egyenkint a következő létszámot zárják magokba:

A vogesi hadsereg Cambriels most	
Michel tk. alatt	35,000
A besanconi (?) ismeretlen parancsnok alatt	90,000
A nyugoti Kératry gr. alatt	90,000
Az északi Bourbaki alatt	40,000
A központi Merben Blois mellett Tripart	
tbk alatt	90,000
A loirei Paladine Aurél tk. alatt	80,000
Összesen:	425,000.

A párisi mozgóörög s a zavarok.

A párisi mozgóörög következő tiltakozást intézte a kormányhoz:

„A nemzeti védelem kormányaihoz!”
A Párisba rendelt mozgóörög alólított zászlóaljai undorral vettek tudomást az öök személye ellen tegnap intézett merényletről. Minden erejükkel kikelnek az ily tetek ellen s erősen el vannak határozva, hogy megújultokat megtérni nem fogják.

A mozgóörög oly férfiakból áll, kik hazájok védelmére bivaattak fegyver alá. Egy időben katonák is, polgárok is. Mint katonák csak parancsokat várnak, azok megbírálására nem gondolnak. Csak engedelmessé akarnak. Mint polgárok ismerik és követelik jogukat. Ezen, a tegnapi lázítók által tökéletesen félreismerett jog nevében mondják ööknek, hogy a párisi község kormányát nem akarják. A vidék képviseltette akar lenni; a vidék nem akarja, hogy kikertüljék őt.

Nem akarjuk, hogy egy maroknyi ember izlése szerinti kormányt erőszakoljon ráunk. Mindezek előtt azt akarjuk, hogy Franciaország legyen az, mely nekünk parancsokat osztogat, s vonakodunk mindennek, a mi csak fractio vagy párt, engedelmeskedni. Ööknek nehéz időkben bizattak meg a kormányhatalommal, tartásuk meg azt. Az ország fog határozni, ha a veszély eltűnt. De a párisi község, a mint azt tegnap ránk akarta erőszakolni, csak csekély és zajongó kisebbséget képvisel. Mi azt nem akarjuk. Mi neki engedelmeskedni nem fogunk.

Páris, 1870. nov. 1.

UJDONSÁGOK.

„K. KÖZLÖNY”

A „K. Közlöny” eredeti távsürgönye.

Feladott Pesten nov. 18 kán 7 ó. — p. este
Érkezett Kolozsvárra 18 kán 9 ó. 35 p. este.

A „Wiener Abendpost” dementirozza Beust lelépését. Anglia és Austria mérséklék Törökországot különösen a nagyon elhatározott szultánt.

* Királyné ő felsége, a folyó évi udvartartási javadalmasából művészi czélokra király ő felsége által legkegyelmesebben átengedett 294,000 frtból, az itteni nemzeti színház javára a folyó évre 15,000 frtot méltóztatott adományozni, mely kegyes adományért a színházi választmány a helyi-gymnázium urhoz intézett táviratban hódolatteljes, hála köszönetét fejezte ki az adományozó felségess honanya kegyéért, kinek már legm. névnapjára hosszas, boldog életet kívánt. Egyszermind a helyi-gymnázium urnak is megköszönte ebbeli buzgó és hathatós közbenjárását. Ez alkalomból, általában a színház ügyében jövő hétfőre d. e. 11 órára egy 30 tagból álló értekezlet hivatott össze, szich. val. elnök gr. Mikó Imre ő nmlga b. közléptezai szállására.

(—) A király ő felsége hír szerint f. hó 19.

kén Bécsből Postre indul és Beust is kísérendi útjában.

× Néhány nap óta valóságos tavaszi időjárást észlelünk. A kertekben virágok körte- és almafák láthatni s némely helyeken a földi eper özei virágját rég elhullatta, s a Küküllő mentén több helyeségből vett tudósítások szerint a második termés málnát, mely zamatos és igen jóízű, jövő évben szedik. Néhány esőtelen nap után már most a mezei gazdák is hozzákézdtek a szántásához, vetéshez, mely örvendete hír nemcsak a mezei gazdákat, hanem mindnyájunkat érdekel a mostani gabudrágaság közepett.

△ Különös szenvedély. Közlebről városunk egyik köztisztviselőjében álló polgár, midőn saját szerén és lovaival a külváros felé ment volna, egyszer észrevette, hogy egyik lova erősen vérzik jobb csipője táján, hol kemény kacorzóvágás mutatkozott. Csakhamar aztán meggyőződött, hogy ezen vándal munkát Belovári Mihály közönséges földműves mivelle, a mint ő mondja, csupán időtöltésből. A passionatus secciorozt most a hűvösön mulajta magát.

△ Hamis mértékek. A múlt hó végén néhány helybeli dohányárús kereskedésében hivatalos finanszszemle volt, mely alkalommal Neff Ádám és Lévinger Józsefnél hamis súlymértékekre akadtak, így, elsőnél egy fontosra, mely $\frac{3}{4}$, utóbizál szintén egyre, mely $2\frac{1}{10}$ lattal volt kisebb, mint kellett volna törvény szerint. Filippi Gyulánál pedig egy hamis mérőszerszámot találtak, melynek egyik tányérja jóval nehezebb volt, mint a másik. A hamis mértékek lefoglaltattak s az illetékekkel együtt átadattak a városi bünyenyítő törvényszéknek, hol Themis tán igazságosb mértékek fog számokra mérni. Ez üdvös foglalkozásnak a finanszszemle elismerésre méltó s mindenesetre jó szolgálatot tettek a fogyasztó közönségre nézt e felfedezés által. De vajjon csak három ily mérték volt-e a városban?

— A hudaí honvédszázalaj zászlójának felszentelése a hó 13-án ment végbe. A zászlóanyja József főherczeg neje, Klotild herczegasszony. Az ünnepély alkalmával a primás mondotta a misét, annak végeztével pedig harcias szellemű, jeles beszédet tartott, melynek rövid vázlatát következő: A jelen ünnepély öseink honfoglaló csatáit hozza emlékeztetnkbe, midőn minden magyar katon volt. Öseink e rendszer mellett nemcsak hazát szereztek, hanem meg is tartották és felvirágoztatták azt. Most e rendszer, mely annyira összeillő a nemzet geniuszával, újra életbe lépett. Az Isten gondviselésének keze látezik abban, hogy a nemzetek uralkodóikkal egyetértve, a jelen valóságos helyzetben a jogok fentartására fegyverkeznek. A nagy feladat jelvényét, melyet a király és nemzet biz a honvédekre, most veszik kezeik közé. A honvédség feladata lesz: megőrizni a korona szentségét, a birodalom épségét, tiszteletet szerezni a törvényeknek, nyugalmat pedig a társadalomnak. Főpásztori üdvözléssel köszönti a lobogót, s az egyház áldását adja arra, és az egész honvédségre. Aztán intette a legénységet, hogy e lobogót soha el ne hagyják, és csak az utolsó honvéd holttestén át férhessen aboz akárki. De isten segítségével kivül csak a fegyelem az, mely diadalmasan lovgathatja e zászlót. Inti tehát, hogy mindig a király és haza nevében vigyék előre. Végül pedig isten áldását kérte a honvédségre és hazára. A zászló fehérselyemből készült, s gyönyörű szalagján következő felirat áll: „Lobogó diadalmasan hazánk dícsőségére,” másikon: „Klotild főherczegnő, a 63 ik zászlóaljnak, 1869.”

— Xantus János keleti utjából már visszatért s jelenleg Győrűt időz edes anyja és rokonai közt. Legutóbbi küldeményét Jávában adta fel, de ez még nem érkezett hozzánk.

— „Nemere” czim alatt 1871 januártól fogva új lapot adnak ki Brassóban Kenyeres Adolf kiadó szerkesztő és Réthi Lajos munkatárs. Céljuk egy magyar lapot alapítani a szászok közt, mely kiválóan Brassóvidék és a Székelyföld helyi érdekeit képviselje, s őrt álljon a magyar birodalom délkeleti szélén. Előfizetési feltételek: egészévre 6 frt. félévre 3 frt. negyedévre 1 frt 50 kr.

— A Hellerféle zeneműszerekről már annyi dícséretes mondatot, hogy felesleges azokra figyelmeztetni. Hanem mintán sok helyen zeneműszereket Hellerfélék gyanánt árulnak, ámbar nem azok, csak a lehet biztos, hogy valósággal efféléket kap, a ki egyenesen a házhoz fordul. Minden műszer e felett nevével is el van látva. Egészen új dolog e mellett, hogy Heller ur e télen egy zeneműszer-kisorsolást rendez, sorsjegyét 2 frtjával bankjegyben; 12 sorsjegy ára 20 frt., hogy ezáltal mindenkinek alkalmat nyújtson, kevés pénzért egy ily műszer birtokába jutni. A ki tehát kedveli a zenét, ne késésk Fortuna istennőt megkísérteni. E sorsjegyek különben igen alkalmasok csekély ajánlékokra. A huzás april hóban történik hiteles egyének által s a huzási lajstromok bérmentesen kiadotnak meg a résztvevőknek. Egy díjazás is, mint tavaly 12,000 frank értékben, hasonlólag lesz, ugy hogy mindenki, a ki e télen egy műszert vásárol, ennek ára arányában egy vagy több számozott jegyet kap s ezzel a díjsorsolásban részt vesz. Játéktérvek és árjegyzékek mindenkinek bérmentesen kiadotnak.

— Előfizetési felhívás a kolozsvári unitárius

főtanodai ifjúság olvasó-egylete által kiadandó „Remény” czimű zsebkönyvre. Bátorítva az elődeinktől 1839-ben nyújtott „Remény” emléke által, a mely valóságos irodalomtörténeti fontossággal bír, s a melyről akkor dr. Toldy Ferencz oly elismerőleg, lelkesítőleg nyilatkozott az „Athenaeum” lapjain; bátorítva több irodalmi tekintély buzgó bírálatá, kecségető nyilatkozata által is, melyek szerint olvasó-egyletünk lapjaiba, emlékkönyveibe elezörva számos, az irodalom színvonalán álló művek irattak be az utóbbi években is: az említett olvasó-egylet örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy a kebelében kifejlett munkásságot felmutathassa, — s ugyancsak „Remény” czim alatt egy új emlékkönyv kiadását el is határozta. Midőn e vállalatra az érdekeltek figyelmét tisztelettel felhívónk, egyszermind meleg résztvevőket és pártolónkat is kikérjük annak részére. A tizenöt éves, finom papírra nyomott műre az előfizetési ár: füve 1 frt o. é.; díszkötésben 1 frt 60 kr. o. é. A bolti ár tetemesen drágább lesz. Szives gyűjtőinknek minden 10 beküldött előfizető után egy tisztelet példánnyal szolgálunk. A beküldési határidő 1871-ik év, február hó 1-je; a munka ugyanazon év május havában fog megjelenni. Az előfizetési pénzek alólirt bizottsághoz küldendők. Kolozsvárt, 1870. oct. 15. A kolozsvári unitárius főtanodai ifjúság olvasó-egylete által a „Remény” kiadásával megbízott bizottság. — E vállalatot t. olvasóink figyelmébe, ho pártolásába ajánljuk: az ily törekvés önmagát dícséri, s kell hogy részvétele talájon miudaknál, kikben csak a legkisebb érdek is van a közmívelődés és irodalmi haladás iránt.

Színház, művészet. (r. ó.) Kedd: K.

Pappné Szabó Pepi jutalomjátékára színre került nálunk először: „Fokról fokra” életképű képeket, irta Müller Hugó. A darabról nem sok mondanivalónk lehet, a minthogy arra nem is érdemes. Az újabb nagy mértékben divó „képletes” színműveknek egyáltalában nem vagyunk barátai, mert nemcsak mint genre-képek nagyraérint gyöngék, hanem tekintve szerkezetüket, határozottan kimondhatjuk, hogy a színműirodalom nem sokat gyarapodik általok. Ennélfogva nemcsak a szerzőket, hanem a fordítókat is méltó okunk van hibáztatni. Müller bizonyára szerencsésen jár vala munkájával, ha azt a lómköpeknek kereszteli, akkor legalább annyiban következetes lesz, hogy hlt marad darabja címéhez. De így ezt se mondhatjuk. Már csak azért sem, mert csak két részletet látunk az életből játszva, a darabnak felőné jóval nagyobb része álomkép. A néző közönséget nem szabad az írónak ilykép elámitani, az élet színpadát kell megnyitni előtte, nem az álomszínházot és megtörtént vagy legalább valószínű eseményeket szőni mesévé. Az a legsajátságosabb ezen darabban, hogy Mari (Sz. M. Laura) a szegény varrónő azon drámai küzdelmélt lajnak megelevenítve az álomlátás alatt, melyet viv lelkében azon gondolattal, hogy eltérjen-e az erény útjáról, vagy becsülete árán fényes állást vásároljon? És a la Goethe, még a női Mephistofeles hiányzik oldala mellől. Ez a küzdelem majd az egész estét betölti, hanem nehogy a közönség megunja egyedül Marit, az egész személyzet „álomműködésben” van. Hogy mikép térnek aztan életre a szereplők, azt nem tudják, hanem bizonyára örülnek rajta, hogy vége van a halátlan munkának. Meséje ugyanaz, a mi a „Tévedt nő” és még roppant számos abhoz hasonló tragoediáé. Tehát abban sincs semmi új. E darab után megint méltó okunk van felszólalni azon rossz szokás ellen, mi nálunk divatozik, hogy a jutalmazandók bármily silány darabbal előállhatnak a közönség, a színművészet rovására. Régi tapasztalás bizonyítja, hogy igen sok jutalmazott nem tekint arra, hogy valamirevaló darabban lépjen föl, hanem, hogy újat adjon, mivel zajt kelthet, szóval kerekén kimondva speculatiót csinálhat, minélfogva szükséges lesz mielőbb eltörlni nálunk is a jutalomjátékokat. A szereplő személyek egyáltalán nem nagy kedvvel játsztak, talán a darab ephemer voltának tudatában és így nem is volt ez előadás oly szhangzatos, mint kellett volna; voltak ugyan, kik ma is kitaláltak tehetségüket. Pappné Szabó Pepi, kit tapással fogadtak, ma teljesen szereplőrében mozgott. Leginkább lekötö a figyelmet a darab zenéje, mely mint ugyesen szerkesztett potpourri köztetszést aratott. Elégé hibátlanul is ment.

KÜLFÖLD.

A „Daily News” jelenti hogy Odo Russell a külügyi hivatalból Versaillesbe utazott el.

London, nov. 14. Pénzügyi körökben azon hírek kerülegnek, hogy a kincstárnok, Gladstone, az első bankházak főnökeivel egy nevezetes kölcsön esetőségéről értekezett.

Bécs, nov. 14. A „N. fr. Presse” Berlinből állítja: Tegnap itt egy angol hírnök utazott át Bécsbe és Konstantinápolyba, s ugyanez átadta Granville köriratát mint választ Gortsakoff jegyzékére, az iteni angol követéségnek. Granville körirata határozott tiltakozást tartalmaz Oroszország fellépése ellen, különösen azon mód ellen, melyen a pétervári kormány a párisi béke által

rea hármló köteleseket magáról lerázi iparkodik.

Bécs, nov. 14. A „Tagespr.“ jelenti: A porta teljesen el van határozva Oroszország követelésére ellen tiltakozni s esetleg hadat indítani.

London, nov. 14. Az óvás értekező szavakban van foglalva. Anglia, Törökország, Ausztria, Olaszország kérdést fognak intézni Poroszországhoz az iránt, hogy az orosz ügyben minő magatartást hajlandó elfogadni.

A „Dziennik Polski“ egy jassy-i táviratot közöl, mely szerint az orosz hadsereget Skulanyánál összpontosítják, délkeletre Jassytól. A lengyel hatóságok oct. 20-án rendelkezést kaptak, hogy a szabadságukat hívják be.

A „Tagblatt“ jelenti Berlinből, hogy Bismarckot kelemenlenül érintette Oroszország közelebbi fellépése, s ez rá nézve meglepő volt. A szent pétervári porosz követ, Reusz hg. utasított, hogy a berlini cabinet meglepetését udvarias, de határozott módon fejezze ki.

Belgrád, nov. 14. Schikin orosz követ a szerb kormánynak állítot az ajánlatot tette, hogy Oroszország azon esetben, ha kelettel háborúba keveredik, a szerb csapatok fővezéreltét átveszi.

Metz capitulálás át Chigi bibornok táv-üregnyözte meg a pápának. E hír a vatikánban általános meglepéddel fogadtatott s rögtön értekezletre hívtattak össze a bibornokok, kik elhatározták, hogy a porosz főhadiszállásra azonnal egy magas állás franczia ügyházi férfit küldenek Chigi bibornok mellé, hogy fegyverszünetet hozzon javaslatba a hadivéselő felek között. Chigi indítványozni fogja Bismarcknak Páris ostromának fel-függesztését s hogy a poroszok vonuljanak vissza Lotharingiától s Elsass (?) Metz és Strassburg között 100,000 főnyi hadsereget hagyjanak, Franciaország pedig biztosítékul tegyen le a poroszok kezébe 3 milliárd frankot s az általános választásokat rögtön eszközölje. Ha Poroszország e feltételeket elfogadja, a papság kieszközli a Bonaparte dynastia restaurációját. Ily módon akarja a szent-széki az egyház világi uralmát visszaszerezni.

emésztésem mindig zavart vala, gyomorhajokkal s nyálkással kellett küzdenem. E bajoktól megszabadított a Revealsciere tizenégnapi használata s most hivatásomat akadály nélkül folytathatom.

1/2 fontos bádög szelenczékben 1 frt 50.
1 ft 2 frt 50 kr. 2 ft 4 frt 50 kr. 5 ft 10 frt —
12 ft 20 frt — kr. 24 ft 36 frt — kr.

Revealsciere csokoláde táblákban:
12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48

rozák, hogy a porosz főhadiszállásra azonnal egy magas állás franczia ügyházi férfit küldenek Chigi bibornok mellé, hogy fegyverszünetet hozzon javaslatba a hadivéselő felek között. Chigi indítványozni fogja Bismarcknak Páris ostromának fel-függesztését s hogy a poroszok vonuljanak vissza Lotharingiától s Elsass (?) Metz és Strassburg között 100,000 főnyi hadsereget hagyjanak, Franciaország pedig biztosítékul tegyen le a poroszok kezébe 3 milliárd frankot s az általános választásokat rögtön eszközölje. Ha Poroszország e feltételeket elfogadja, a papság kieszközli a Bonaparte dynastia restaurációját. Ily módon akarja a szent-széki az egyház világi uralmát visszaszerezni.

Távirati tudósítás a bécsi börzseről.

Nov. 17-én: 5% Metaliques 100 frt 55.—, 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 64.75. Kamat 55.—, 1860. Kölcsön 89.50. Bankrészvény 710. Hiteletintézet részvény 200 frt 240.25. London 10 ft st. 100 frt. 23 1/2 kr 125.50. Ezüst 123.75. Cs. királyi arany 6.10. Napoleonőr 20 fran. 10.18.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79.—, Temesi 74.—. Erdélyi 74.25. Horv.-Slavon 78.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

Beküldetett. 39

Minden szenvedőknek egészség a delicat Revealsciere du Barry által, a mely gyógyszer és költség nélkül következő betegségeket gyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesébajokat, gumót, askórt, mellszorulást, hurutot, emésztéshányt, dugulást, hasfolyást, almatlanságot, gyengeséget, aranyért, vizkört, hideglázt, szédülést, vértululást,

fülzugást, émelygést és hányást még a terhesség alatt is, húgyfészt, búskomorságot, sorvadást, csúzt, közhégyet, sárgaságot gyógyít. — 72,000 elismérés gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak, áll rendelkezésre, melyekből kivánatra kivonatol ingyen szolgáltatnak. Táplálóból a hús-nál, s úgy felnőttek mint gyermekeknel 50-szer megtakarítja a gyógyszerek árát.

Ujvár, Magyarországon.

Több év óta nem volt teljes egészségre,

Sz. 1402. 1870.

453 eln. 1870.

emésztésem mindig zavart vala, gyomorhajokkal s nyálkással kellett küzdenem. E bajoktól megszabadított a Revealsciere tizenégnapi használata s most hivatásomat akadály nélkül folytathatom.

enő. 4 frt 50 kr. liszt alakban 12 csé. 1 ft 50 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 120 csé. 10 frt — kr. 288 csé. 20 frt — kr. 576 csészére 36 forint.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Goldschmidgasse 8. Pesten Töröknél, Kolozsvárt Kronstädter Józsefnél, és Binder K. gyógyszerésznél a Szentháromságban, a városi Redoutte során. Debreczenben Borsos Ferencznel, és mindenütt utánvét mellett.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Goldschmidgasse 8. Pesten Töröknél, Kolozsvárt Kronstädter Józsefnél, és Binder K. gyógyszerésznél a Szentháromságban, a városi Redoutte során. Debreczenben Borsos Ferencznel, és mindenütt utánvét mellett.

Arlejtési hirdetmény.

Vizakna város közigazgatási hatósága részéről ezennel közhírre tétetik, miszerint az ezen hatósági, közigazgatási és törvénykezési foglyoknak az 1871 ik Január 1-sétől kezdődőleg egy vagy esetleg három egymásután következő évekeni szabályszerü élelmészének arlejtés utján kiadására határnapul f. é. **November hó 26 ik napja tűzetik ki.**

A rab élelmész 1871 Január 1-sétől kezdve egy évre, és csak azon esetben fog három évre kiadatni, ha a pályázók közt legjutányosabb ajánlatot tevő által ajánlott ár az 1867-beli 27,913 főkormányásziki számok alatt közzétett élelmész szerződés szerinti vállalkozási árakkal viszonyosítva, a főméltóság u. kir. igazságügyminiszterium által elfogadhatóak fog találatni.

A kikialtási ár léssen papokent egy egészséges fegyencze nézve, a fűtékezést illetőleg 7 kr. o. a kenyer részletet illetőleg 6 kr. o. é. összesen egy egészséges fegyencze egy napi szabályszerinti élelmzése kerekszámban 13 kr. o. é.

A vállalkozni kívánó kötele, az arlejtés megkezdése előtt vagy annak folyama alatt ha arlejteni kíván bánatpénzt 10 tíz o. é. forintot letenni, mely összeg a legkevesebbt vállalkozónak csak a szerződvény aláírása s a szükséges biztosíték beadása után — a többi pályázóknak pedig az arlejtés bevégezte után azonnal fog visszaadani.

Írásbeli ajánlatok kellő bélyeggel és a fenebb meghatározott 10 frt bánatpénzzel ellátva alóli törvényhatósági elnök által — az arlejtés napján pedig — az arlejtés tényleges megkezdéséig csak az arlejtési bizottmányhoz lesznek azok utasítandók, s ez által is az arlejtés megkezdése után el nem fogadtatnak.

Az ily írásbeli ajánlatoknak magokban kell foglalniok.

a) A válatat tárgyának megjelölését az ajánlat tevőnek sajátkezű aláírását, állását és lakhelyét.

b) Számokkal és betűkkel béírandó abba, hogy vállalkozó január 1-től 1871. kezdve egy évre mennyiért, s három egymásután következő évreke viszont mennyiért vállalkozik, a válatat elfogadására.

c) Azon nyilatkozatot az ajánlat tevőnek, miszerint ő az arlejtési és szerződési feltételeket teljesen ismeri, azoknak magát teljesen aláveti; továbbá, hogy ajánlata őt visszavonhatlanul kötelezi, és hogy ezen nyilatkozatát őly oly jog hatályúnak ismeri el, mintha az érintett feltételeket aláírta volna, mi ezébből értesítetnek ezen a vállalkozni kívánók, hogy az arlejtés összes feltételeit alóli hatósági elnök írodájában mindennap a rendes hivatali órákban megtekinthetik. Vizakna, november 14. 1870.

SZÜCS SÁNDOR, kir. bír.

Sz. 20378. 1870.

Hirdetmény.

A szamosujvári dohány nagytözsde állam árúdnak betöltése végett.

A szamosujvári nagytözsde nyilvános pályázat útján írásbeli ajánlatok mellett az állam kincstárra nézve a leghasznosabb ajánlat tevőnek fog kiadatni, ezzel a dohány nagytözsdevel a bélyegárulás egybeköthető és azt a dohány nagyáros tartozik a hatóság megrendelésére a törvényes százalékos jutalma mellett elválalni.

A nevezett dohány nagytözsde a kolozsvári dohányraktárból tartozik dohány-anag készletét beszerezni.

Ezen dohány nagytözsdenél a dohány kisérlési jog a nagytözsde helyiségében gyakorolthatik, ezen kívül még 57 dohány kisérlő vagyon dohány szerzés végett hozzá utalva.

A nevezett dohány nagytözsde évi forgalma az 1869-ik évi october 1-től folyó év septemper végéig 35675 frt 46 kr. Ha a vállalkozó a dohány készletet eszeről esetre nem szándékozik kész pénzzel fizetni, törvényes biztosíték mellett szabályos anyag készletit hitelt nyerhet, mely a mindég készen tartandó részlet nagyságához leszen irányozva és a mely csönkithattatlan anyag készletet a nagyáros fenntartani köteles.

A biztosíték a dohány anyagért az üzet átvétele után legfeljebb 6 hét alatt letendő. A vállalkozók a 200 frt bánatpénzt készpénzül, vagy törvényes államközvényekben árfolyam szerinti értékben a legközelebbi adóhivatalnál tartoznak letenni. Az írásbeli ajánlatok az alább látható minta szerint szerkesztendőek, ezekhez pedig hozzá kell csatolni:

- a) a nyugtát a letett bánatpénzről.
- b) a bizonyítványt az elért nagykorúság felől.
- c) erkölcsi bizonyítványt.
- d) oly vállalkozók, kik a nagytözsde helyén nem laknak, a fenntebbikben kívül még bizonyítani tartoznak, hogy a közigazgatóság részéről a dohány nagytözsde helyén való lakásuk ellen ninesen kifogás.

Azon vállalkozók, kiknek ajánlatai nem fogadthatnak el, a tárgyalás után visszafognak adani, a megtartott ajánlattevő pedig csak miután magát a szabályos dohány készlettel ellátta, fog kiadatni. Határozott jövedelem a nagytözsde kezeléséből nem biztosítottik, valamint kárpótlás, vagy a százaléki jutalom felemelése sem fog engedtetni. A felmondási határidő, kivéve ha a nagytözsde szabályos oknál fogva rögtön el nem vétetik, mindkét részről három hónapokban állítatik meg.

A pályázatból azon személyek kizáratnak, kik törvényszerü szerződések köte- sére egyáltalában alkalmatlanok, továbbá azok, kik valamely büntényért, dugurásá- ért, vagy más nehéző jövedéki áthágásért, vagy egyáltalában egyszerű jövedéki áthágásért, a mennyiben ez az egyedárusági tárgyakal való bánásra vonatkozik, vagy pedig a vagyonbátorságot veszélyeztető rendőri áthágásért elíteltetett, vagy pedig a bizonyítékok hiánya miatt oldoztatott fel, végtére egyedárusági czikket kezelő, kik a bizományságtól büntetésből fosztattak meg és oly személyek, kiknek a politi- kai szabályok értelmében a nagytözsde helyén lakni tilos. Ha ezen akadályok akár melyike a nagytözsde átvétele után is megtudatik, a nagytözsde a vállalkozótól rögtön elvehető. A nagytözsde bizonytalan időre a p. ü. hatóság tetszéséig adományoz- tatic, az írásbeli ajánlatok az ajánlattevőre nézve annak beadásától fogva kötelezők, az államkincstárra nézve azon naptól kezdve, melyen az ajánlat elfogadása a váll-alkozónak tudásra adatik. Arra az esetre, ha vállalkozó százalékos jutalom nélkül és ezen felül bizonyos haszon elengedés mellett kívánja az üzletet átvenni, abban az esetben haszon elengedés öszvegenek részletei előlegesen befize- tendők, és ha csak egy részlettel is maradna hátrálékba, abban az esetben az üzlet fölfe rögtön elvehető, más az üzlettel járó kötelezettségek a dohány nagyárosok számará kiadóit utasításban vannak szabályozva, melyek a nagyárosra nézve kötelezők.

Az évi forgalom kimutatása a sz. ujávi pénzügyi bizottsnágnál és a kolozsvári pénzügy igazgatósági levél kiadó osztálynál megtekinthetőek.

Az írásbeli ajánlatok **foló év december 27-én déli 12 óráig** a kolozsvári m. kir. pénzügy igazgatóság elnökségénél beadandók.

Az ajánlat mintája: (50 kros bélyeg.)
Alóli m. kir. pénzügy igazgatóságán foló évi 20378 szám alatt kelt pályázati hirdetése alapján, melynek feltételeit mint engem kötelezőket kifogás nélkül elfogadom, kötelezem magamat a sz. ujávi dohány nagyároságot... elválalni, a pályázati hrdetményben megkívánt okmányok ezennel mellékeltem. Kelte és aláírása.

Címzés: Ajánlat a sz. ujávi dohány nagyároságot foló évi 20378 szám alatt kiadott hirdetmény közzéadására.

Arlejtési hirdetmény.

Az erdélyi kir. biztos ő nméltóságának f. év okt. 31-ről 6582 sz. a kelt rende-lete közzéadásában, ns. Tordamegye alsó kerülete és Tordavárossának törvényésziki és közigazgatási rajbai élelmészét illetőleg **foló évi november 28-án d. e. 9 ór ára** a főispáni írodában áresökentet fog tartatni.

- 1.) Egy rabnak egy napi élelmészére 13 kr. o. é. lesz a kikialtási ár. —
- 2.) A rab élelmész a jövő 1870 Január 1-ső napján fog kezdődni s egy év- re esetleg három egymásután következő kerek évre fog kiadatni. —
- 3.) A vállalkozók szabályszerüleg kiállított bélyeges ajánlatai (Offert) az ár- lejtés napjáig általam, az arlejtés napján pedig az arlejtési bizottmányhoz lesznek beadandók, melyek ekkor csak azon esetben fogadtatnak el, ha ezen beadás az ár- lejtés tényleges megkezdése előtt eszközöltetett. —

Ezen ajánlatoknak tartalmazniok kell:

- a.) A válatat tárgyának megnevezését s az ajánlat tevőnek sajátkezű névalá- írását, állását s lakhelyét. —
- b.) Számokkal és betűkkel is beléírandó abban, hogy a jövő 1871-ik év Január 1-től fogva, egy évre mennyiért s három egymás után következő évre pe- dig viszont mennyiért ajánlkozik a válatat elfogadására?
- c.) Azon nyilatkozatot, hogy ajánlat tevő az arlejtési és szerződési feltételeket teljesen ismeri, azoknak magát feltételeil aláveti, hogy ajánlata őt visszavonhat- tatlannul kötelezi, és hogy ezen nyilatkozatát épen oly joghatályúnak ismeri el, mint- ha az érintett feltételeket aláírta volna. —
- 4.) Az árverezés megjelölők, valamint az ajánlat tevő vállalkozók 5 száza- lék bánatpénzt t. i. Egy száz tíz o. é. forintot kötelesek előre letenni s végül —
- 5.) Az arlejtés többi feltételei vállalkozni szándékozók által Tordán a főispáni írodában a hivatalos órák alatt megtekinthetőek. —

Torda, 1870. november 11-én. — **B. Kemény György főispán.**

1395. 1870 (540) (2—2)

Tűzifa kerestetik.

Az alóli kincst. hivatal által és pedig: 100 vagy ennél kevesebb bécsi öl száraz, tüzelésre azonnal használható buk- vagy tölgyfa. — Ezen válatat iránt a szabályosan kiállított írásbeli ajánlatok az alóli hivatalnál **1870 november hó utolsó napjáig** fognak elfogadtatni. A megállapított tűzifa mennyiségnek beszál- litására az alóli hivatalbeli fa anyagtarba mint végső határidő a folyó évrnek utol- ső napja leend.

Bővebb felvilágosításokat akármely időben fog adni az alóli hivatal. — Torda, 1870. november hó 14-én. A m. k. sóbánya hivatal.

Sz. 573. 1870. (528) (2—3)

Hirdetmény.

Ns. Hunyadmege solymosi járás szolgabiró hivatala részéről, ezennel közhírre tétetik, hogy a Maros-Solymos községében arányosított korsomajoz, **foló év de- cember 4-én**, a szolgabiró hivatalnál tartandó nyilvános árverezés útján 3 egy- másután következő évreke haszonbérésített fog.

A haszonbér ideje jövő 1871-ik év január 1-én kezdődök, s tart 1873-ik év december 31 ig, kikialtási öszveg 1000 frt, bánatpénz a kikialtási öszvegnek 20% o. je, a többi feltételek pedig az árverezés napján, valamint az előtt is a fentírt hivatal- nál megtekinthetőek.

M. Solymoson, 1870, november 7-kén.

Sz. 1437. 1870. (538) (2—3)

Pályázat.

Szamosujvár városa történelmének keletkezéséről napjainkig megírására a vá-rosi közönség pályázatot irtet. —

Pályabérül felőbb jóvábagyás reményében **sász darab cs. kir. arany tűzetik ki.** —

A pályamüvek **1871k évi december 31-ig** a pályázó nevét rejtő jelígg levélkével a polgármesterhez adandók be, mely napon tul azok el nem fogadtatnak. — A beadandó müvek egy 5 tagú bizottsnágtól fognak megbíratatni s a pá-lyanyertes mü a városi közönség költségen kinyomatni. Azon tisztetpéldányok kivételével, melyek az örmény nemzetnek Erdélybeni megtelepedése kétszázados em- lékének megünneplésére 1872-ben megjelenő vendégeknak fognak kiosztatni, pálya-nyertesnek tulajdonai maradnak. — Szamosujvár sz. kir. városa tanácsától november 10-én 1870. —

B. 1278. 1870. (525) (3—3)

Hirdetmény.

A maros-ujvári m. k. sóbánya hivatal részére az 1871-ik évben szükségelt ter-mények beszerzése tekintetéből jelen év **november hó 30 án délelőtt 9 óraker** a sóbánya hivatal írodájában nyilvános, egy szó mint írásbeli arlejtés fog tartatni, a kellekek következők:

- 3290 bécsi mérő tiszta búza
 - 1645 „ „ rozs
 - 2251 „ „ kukuricza
- az arlejtéshez hozzá szólni kívánók 5% bánatpénzzel ellátva kell lenniök, nem különben az ajánlatok is 5% bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátva kell len-niök, további utólagos ajánlatok nem fogadtatnak el.
A m. kir. sóbánya hivatal. M. Ujvárt, november 10-én, 1870.

NEU HIVATALOS.

(387) AZ (7—*)

ELÓPATAKI HAJTÓ PEZSGÓ-POROK

magokban foglalják a híres elópataki gyógyfürások oldó vegyalkat részreit és ezen ásványvizek gyógy- hatását fokozott mértékben bírják.

Különösen kitünő határa van e porok használatának a gyomorhurutban, gyomorgyöngösgében, étvágytalanságban, gyomorpufladásban, emésztési gyöngösgében, gyomorgörcsben, zahában (tulóságos gyomoravany), vagy is az ugynevezett mellégésben; továbbá máj- és lépdeganatanban, az epe rendtelen el- és kiválasztásában, epedugulás-sűrűség és epékövek ellen és ezen állapotokból származó makacs sárgaságban, ugy nemkülönben a test akármely szervének elnyálkosodásában, nehéző lélekzés és szív- dobogásában; a belek szongtalanságában (erőtlenység) a székletben, altesti vérpangásban, kezdődő vi- sókban, különösen pedig az aranyérben, a vese, húgyhólyag és húgycső hurutjaiban, vese- és húgy- kövek képződése ellen, az anyaméh idült takarjában és daganatában, fehérfolyásban, méhvérzésekrei hajlamban, szédülésben, fő- és mellhez vértörölésben, makacs csuklásban, rászókásban és méhszenyben (hypocondria és hysteria).

E porok nélkülözhetővé teszik az ingerlő hatású drasztikus hasznájto szereket. Hatásuk bizos, szelid és fájdalommentes, mivel alkátrészük gyöngén oldó, bűsítő és csillapító természetűek; ugyanazért huzomatosab ideig is vesély nélkül használhatók, miről a bel- és külföld több orvosi és tudományos tekintélyei és számos beteget elismerő nyilatkozatokat küldötték be.
Arany 12 adagot tartalmazó doboznak használati utasítással 1 ft. o. é.

Kaphatók e porok minden jelebb gyógyszerertárban s minden jelen- tekenyebb ásványviz- és fűszerkereskedésben.
Főraktár és szétküldési iroda, Brassóban Száva Gerőnek a „Koro-

(545) (1—3)

Haszonbér.

Kolozsvárt a belső-közpécutza szeg- letén 1 házszám alatt lévő, az

„angol lóhoz“

ezimzett vendéglő a jövő 1871-ik évi áp- ril hó 24-től kezdőleg több évreke haszon- bérbe kiadó. A haszonbéri feltételek meg- tudhatók Kolozsvárt a belső-farkasutza **51.** házszám alatt lakó tulajdonosnő, özv. Schilling Jánosnénál.

(9—10)

BÁNYAI SÁMUEL

kolozsvári szöcsmester, ajánlja a szöcsmesterség körébe tartozó minden nével nevezhető **RUKATÁRT.**

Elfogad akár magán akár postai útton minden szöcs iparágbeli megrendelé- sekét, s azoknak a legpontosabb és legjutányosabb árban kiszolgáltatásukat saját felelőssége elvállalásával ígéri.

Továbbá eláll mindenemü öltönyököt nyaralásos végett illő áron. Lakása Kolozsvárt, bel-magyarutza **428** ház sz. alatt.

Raktára ugyancsak bel-magyarutza Biásini-ház **442** sz. alatt.

(498)

STÉIN JÁNOS

ujjonnan nyitott papir- kereskedésben Kolozsvárt felvétetik egy erköl- esös magaviseletü tanuló, a ki legalább 2—3 gimnasialis osztályt végzett. A belépesnek minél előbb kellene megtörténni.

(529)

Haszon!

Kolozsmegeyében F ben a báró Apor Lázá 1871-dik évi Szentgyörg ve több évreke haszon yén, a bérleni szándék nek iránta **Kolozsv**

(537)

Figyelemre méltó!!!

Pest és Bécsből most ujjonnan érkezett **kész férfiruhák** dus választásban, legjutányosabb áron kaphatók csakis

Kopitinsky Antal-nál

Raktára helyt belsőmonostor-utca Apor-ház alatt.

A nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlja mindennemű kész férföltönyeit, u. m. fekete és minden színben Palmerston, Tricot, Tiltz, Tüffel, Doskin, téli kabát és fölöltök. Kitiűnő finom Pervien salon kabát, gubák, reggeli (Schlafrock) kabát, Bongyour, Pluss és más szabad felsőit. Nagy választásban minden szini és nagyságu francia és angol szabásu nadrág, szines plüss és Pique mellények.

A fen említet minden magyar és német szabásu ruhák, a legujabb divat bazár szerint kaphatók. A kellő finom- és tartosságért felelend.

Árjegyzék:

Szalon kabátok ára	13—26 ftig.
Finom nadrágok	5—11 ftig.
Finom mellények	2 f. 50 tól 5 ftig.
Gubák fekete és szines	12—22 ftig.
Reggeli kabátok	8—14 ftig.

Kitiűnő szépségű és jósağı külföldi, francia és angol gyártmányi szövetekből kész ruhák megrendelése a t. cz. közönség izlésére, jutányos ár és jóállás mellett gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Készpénz fizetésnél 6% leengedés.

JANKÓ VINCZE

gazdasági eszközök és gépek gyára

Kolozsvártt, külső tordautca 306 sz.

A ki jól szánt, az jól arat. A jó szántáshoz jó eke kell. Magyarországon a „Vidaacs“-féle ekék levén leginkább elterjedve, nyolcz év óta Kolozsvártt fennálló gyári üzletemnek fő törekvése volt Erdélyországban is ezen fajta-ekékét honosítani meg.

Az erdélyi talajhoz legalkalmasabbak a 2-dik számú Vidaacs-féle ekék 4 marhára és a 3-dik számúak 2 marhára. Ezek gyáramban mindenkor készen is kaphatók. A 2-dik számú eke ára 18 frt.

„3-dik „ „ „ 17 „
Eketaliga „ „ „ 10 „

Az erdélyi gazdák két panaszt emelnek a „Vidaacs“-féle ekék ellen; 1-ör hogy nem vágnak elegendő széles barázdát, hogy abban a béres szántólegény, az itten szokásos booskorjával, szabadon léphessen; 2-or hogy a farsróf igazítása a fel- és leszorító csavarokkal nehézkese.

Ezen panaszok elenyésztetése végett ezentúl a „Vidaacs“-féle vaskéket állítható kormányval is készítettem, minőfogva a barázdavágást tetszés szerint lehet szélesebbre vagy keskenyebbre igazítani; a farsrófra pedig a fel- és leszorító csavarok helyett egy nyeles csavart alkalmaztatok, melynek azon nagy előnye van, hogy azzal az ekének mély vagy nem elég mély járását a szántás alatt is lehet igazítani, a nélkül hogy e végett az ekének megállni kellene. Ezen javított ekékből a 2-dik számú eke ára . . . 22 frt.

a 3-dik „ „ „ 21 „

Továbbá bátor vagyok a t. cz. gazda-közönség figyelmébe ajánlani boronáimat, vasfogu hengereimet a csoportos szántóföld porhanyítására; szoró rostáimat, cséplő-gépeimet, törökbuza-fejtőimet, bor-préseimet, szecsckavágo gépeimet.

A szecsckavágókra nézve különösen ki kell emelnem, hogy egy országban mint Erdély, hol a mezei gazda a törökbuza termeléssel kiválólag foglalkozik, a szecsckavágo gépek nagyobb figyelmet érdemelnek.

A törökbuzaakóré a szarvasmarháknak igen kedves eledele. Szecsckavágo géppel felaprózva azt tisztán megessi, abból semmi kárba nem megy. Ellenben egészen adva, a kórának kétharmada alomba hull a gazda nagy kárával.

Kisebb cséplőgépek berbe is kaphatók 50 frt havi bérért, melyekkel 2 ló s 5 ember segítségével naponként 20—25 kalangya gabonát elcséplni lehet.

A gyárba beszállított gépek javítását készséggel és gyorsan teljesítem, s megkeresés folytán gépeim árjegyzékével szivesen szolgálok. Kelt Kolozsvártt, october 20-kán 1870.

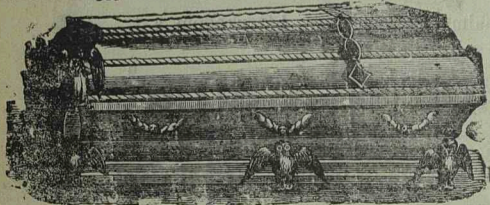
JANKÓ VINCZE,
gépgyár tulajdonos.

Magy. kir. szabadalmazott

ércz-koporsó-gyár

KOLOZSVÁRTT.

E kóporsók ezeltől nagy költséggel szállítottak Bécsből; hanem sikertűvén azok összeállításában egy igen czélzerű javítást fölfedezem, most e kóporsókat egészen kolozsvári gyáramban készítem.

E kóporsók a legjobban tisztított horgonyból készítvés, minden színre lakoztvak vagy bronzirozvak s tárgynak megfelelőleg gazdag díszítvényekkel vannak ékítve, s javításom kővet kezében, melyre a magy. kir. keresk. min. s teriumtól kizar. szabadamat nyert-m. s a mely a vashól készült oldaltámaszoknak rozsdamentes, tökéletesen rátapadó alkalmazásából áll, még eddig el nem ért tartóssággal bírnak.

Az ércz-kóporsók tartosabbak, jobbak, és olcsóbbak a fakóporsóknál az én raktáramba, p. o. a nagyok 20, 30, 40, 50 frton kaphatók, a kisebbek 6.—20 frton. Légmentesen zárható gazdag díszítvényű kóporsók ára 100-tól 300 frtig. Hasonló árakban kapható legújabb találmányu, bársonynyal bevont, belül kemény tölgfából készült, a legökéletesebben éreztet kóporsók is, igen díszes arauyó zásokkal.

Kaphaték továbbá legolesőbb gyári áron: kóporsó vankosok, moire, atlasz, tullanglais, tarlatán s több hasonló kelmékből, a legizletesebben díszítve; valamint mindenféle temetkezési díszletek is bármely anyagból s a legizletesebb díszítvényekkel ellátva.

FAKOPORSÓKBÓL

hasonlólag nagy raktárt tartok lágy- és kemény fából, darabszámra 80 krtól 140 frtig. (526) (2-6)

Ajánlom továbbá dűsan ellátott pagfong-, réz-, horgany- és pléhcény-raktáramt, fürdő-és illó-kádaimat, „Ditmar“ féle moderateur és petroleum lámpáimat, olaj-és petroleum koesi és utca lámpáimat, francia készítményű légmentesen elzárolt ürszékeimet 7—66 ftig, zuhany-készletcimet 6—50 frtig.

Ajánlom magam végre minden szakmámba vágó munkákra, tornyok és fedelek bádogozására, valamint bármely mely vízben használható egész hajók kiszítésére, gyors és pontos szolgálat biztosítása s a legjutányosabb árak mellett.

FRIED ADOLF,

bádogos és ércz-kóporsó-gyár tulajdonos.

Főraktár Kolozsvártt b. középútcza 458 sz. a. az „Arany lámpához“
Fiók-raktár: M. Vásárhelyt Borjodi Demeter Lajos, Sz. Somlyón Vég Mihály uraknál.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel Stein Jánosnál.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alóírt igazgatóság, hogy a kolozsvári zálogkölcson-intézetnél elzálogosított s folyó évi october hó végéig lejárt, és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adadni, és pedig az

I. osztályu tárgyak, u. m. ruhaneműk, házieszközök, áruk stb. árverése lesz

folyó évi december 5-kén.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüstneműk ékszerek stb. árverése lesz

folyó évi december 9-kén.

Az árverések az intézet helyiségében mindég d. u. 3 óraker kezdődnek. Figyelmeztetés. A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlólag elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átírni, a már eladott tárgyakból a bejött többlet hasonlólag őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni Kolozsvártt, november 4-én, 1870.

A kir. szab. zálogkölcson-társulat igazgatósága.

(515)

(2-3)

(81-156)

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

levél általi uton gyógyít a nehézkör valódi orvosa Dr. Killisch O. Berlinben, jelenleg Louisenstrasse N° 45. Eddigélé 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg. (97) 19/11 (81-156)

Vendéglő-megnyitás!!

Alóírt tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, hogy Szamosujvártt,

„Magyar Koronához“
c z i m z e t t

piaczi nagy vendéglőt

kihasználván, azt novemb. hó 1-én által veendi és a nagyérdemű közönség rendelkezése alá bocsátani fogja.

Alóírott, a t. közönség minél nagyobb mérvű pártfogásának reményében nem kimélve semmi aldozatot, a vendégszobákat s a többi vendéglői helyiségeket egészen újból rendezte be, s általában mindent megtett arra, hogy nevezell vendéglő a t. közönség igényeinek teljesen megfelelhessen.

Sz.-Ujvártt, 1870, oct. 26.

Ifjb. Moldován Simon,

(506)

3-3

b é r l ő.

„VICTORIA“

biztosító társaság Kolozsvártt.

Biztosítéki alap.

Alaptőke	1.597.700 frt	— kr.
Tartaléktőke	26.894 „	75 kr.
Díjtartalék	667.779 „	39 kr.
Kártartalék	14.955 „	— kr.
Évi bevétel	1.500.000 „	— kr.

összesen 3.807.329 frt 14 kr.

Biztosít megszabott olcsó díj és különös kedvezmények mellett: a) szalmás gabona és takarmány-neműket, asztalgokban és boglyákban, ugy szinte fedél alatt, benn a helységben vagy kinn a mezőn (gabona nemleknél a biztosítás érvénye elcséplés után a magra is kiterjesztetik, mibelyt annak lerakodási helye előre bejelentetett).

b) épületek, mint: lak és gazdasági épületeket, gyárak, malmak, templomok, stb.

c) lakházakban: butorokot, tükrök, képek, órák, szőnyegek, füveg- és porcellán neműk, függönyök, férfi és női ruhák, ágý-, asztal- és fűhőneműk, könyvek, konyha-eszközök stb. stb. szóval minden névvel nevezendő, egy háztartáshoz szükséges kellékeket:

d) gazdasági épületekben: szekerek, ekék, szának, egyéb gazdasági eszközök és gépeket, ugy marhák, lovak, juhoik, sertéseket, stb.

e) kereskedésekben: a kereskedés minden ágához tartozó cikkeket.

f) műhelyekben: készletek, feldolgoandó anyagok, készmunkát, szerszámokat stb.

Az ingóságokra nézve a biztosítási díjak az illető épület fedelldijához arányban tetemesen leszállítottak, hogy mindenki csekély aldozattal minden ingóságait biztosíthatja s különben is a felvétel minden tekintetben könnyítve van.

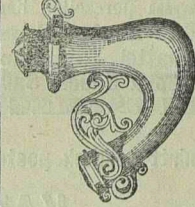
A fentebbi számokban kimutatott tizleti eredmény nem csupán a közönség mindíg növekvő belátásának, a biztosítás szükségessége iránt, hanem egyszersmind és nagy mértékben azon bizalomnak tulajdonítható, melyet a „Victoria“ olcsó díja, becsületes eljárása kárainak gyors és igazságos rendezése által kivított ki magának. A társaság nemcsak tetemes biztosítéki alapjával, de nagy összeköttetéséinél fogva és mindig növekvő évi bevételeivel is teljes bizottságot nyújt. Ügynökei az ország minden főbb pontján vannak, kik minden szükséges felvilágosítással szolgálnak és írásbeli megrendeléseket is elfogadnak.

A „Victoria“ biztosító-társaság vezér-ügynöksége Kolozsvártt.

Kober Károly

tajtárugyári-raktára

Bécsben, Kärntnerstrasse Nro. 34.
Ajánlja gazdag raktárát valódi tajt-dohány-pipák-mak chinuizist foglaltványval 1 fról 8 frtg, valódi ezüsttel 5 frtól 25 frtg, valódi tajt-szivar szopokák szár- vagy borostyánkő szopokával 10 krtól 1 frtg; ugyanaaz fiom faragványval, tokban, elelántások szárral, borostyánkő szopokával minden alakban 1 frt 80 krtól 12 frtg. Caibuk badeni és valódi török megyszárral és borostyánkővel 1 fról 50 frtg. Dohányzó tok pipa, megyszár, szivarszopka és se-lyem dohányszopkával 1 frt 50 krtól, 25 frtg. Deák pipa. Deák hű arczképevel emállirova, mely akkor is fűmmarad, ha a pipa kiszívott, magyar nemzeti alak darabja 2 frt 50 kr. Alpaccza dohánypapa tajtékkal, tokkal darabja 50 frt. Ezekon kívül nagy választék minden esztorgály-áru kellekékben. Vidéki megrendelések utánredelél, pontosan teljesítetnek. Árgyűszékek és rajzolatok ingyért lérménybe küldetnek. (491) (4-12)

porcellán-gyári raktára

Bécsben, Naglergasse 9 sz.
ajánl kiházastásokra és ajándékokra: virág-cserepeket, öblönyöket, író- és tűszereket, látozótegy, kenyér- és gyümölcskosarakat, finom porcellán-virág-bokrékat és díszmítárgykat, az egyszerűektől a legfinomabb neműekig.
1 asztali teríték, régi alak, sima fl. 8 1/2, 10, 12.
1 asztali teríték, diva'os tál és mártás-csésze fl. 12 1/2, 13, 14, 15.
1 asztali teríték, csipkés fl. 16, 18, 20, 100.
1 asztali teríték, régi alak fl. 21, 22, 24, 26.
1 asztali teríték, divatos tál és mártás-csésze fl. 25, 26, 30, 32.
1 asztali teríték, csipkés fl. 32, 36, 40, 200.
1 thea-vagy kávé-teríték 6 szem. fl. 8 1/2, 4, 5, 8, 10-30.
1 thea-vagy kávé-teríték 12 személyre fl. 6, 8, 10, 20-60.
1 mosó-készlet 8 darab fl. 4, 6, 8, 10-30 egész fehér fl. 2, 60.
1 mosó-asztal öntött vasból fl. 7, 8, 10, 16.
Legjobb porcellánragasz 25 kr. tisztítópó 20 kr.
Megrendelések utánvétel mellett a legpontosabban teljesítetnek — Árjegyzékek ingyen.

(490) Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt) gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett HANDELER MÓR orvos és sebész tudor, szülész- és szemész. Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig. Lakik Pesten, Lipót-város, Nádorutca 13 sz. 1-ső em. 14 sz. Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Kerestetik

egy gyakorlatilag is képzett nőtelen fiatal gazdatiszt kedvező feltételek mellett. Értekezhetni levélben vagy szóval ügyvéd DÁNÉ KÁROLYIyal Hátszegen.

A nemzörések gyökeres gyógyítása

(407) és erősítése (10-12)

a dr. Gross

férfisági kivonata

(Mannbarkeits-Extract) és növény-anaga és labdaesai használása által.

E gyógy-szerek helyes használása által, bármely koru szenvedőknek nemzörések gyengesége ellen, származtak legyen azok ünörzés, kicsapngás és ragályból, biztos gyökeres gyógyítás nyújtatik.

A legszigorúbb titoktartás mellett kapható dr. Gross, orvos sebész tudor és szülész által Bécsben, Kúrnergasse 2 sz. 1-ső emelet 18.

Vidéki betegek kimerítő tudósítását és 5 o. értot (legolesőbban ajánlott levél által) küldenek, s o. rt. gyógyzert és minden szükségesét kapnak.

Zongorák

ujak és használtak

(542) kaphatók 2-3

Triska Ferencz

zongora készítőnél,

Kolozsvártt, hiducza 315 sz.

Használt zongorákat vesz és becserél.